

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 11-06-2024

Mødedato Tirsdag d. 11. juni 2024 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Nørregade 36

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af handleplaner for Natura 2000-områderne Odense Fjord og Odense Å (efter endt hø	4
Ejerskab og sikkerhedsstillelse for Odense Nord Miljøcenter.....	7
Effekt- og Økonomiopfølgning 1. halvår 2024.....	10
Anlægsopfølgning pr. 1. halvår 2024.....	16
B-sag: Vedtagelse af et vandløbsregulativ for Holmehave Bæk.....	18
C-sag: Udvikling af handleplan for natur og miljø.....	20
C-sag: udkast til sektorplan om vedvarende energi.....	22
D-sag: Aktuelle sager.....	27

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

01.30.00-G01-137-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalgsmødet den 11. juni 2024.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Godkendelse af handleplaner for Natura 2000-områderne Odense Fjord og Odense Å (efter endt høring)

01.05.18-P16-1-23

Resume

Denne sag omhandler endelig godkendelse af Natura 2000-handleplaner for Odense Å og Odense Fjord efter, at handleplanerne har været i 8 ugers offentlig høring.

Der er samlet modtaget 6 høringssvar. Udover mindre redaktionelle rettelser og uddybninger er der ikke sket ændringer i handleplanerne.

Handleplanerne er lavet i samarbejde med de øvrige berørte kommuner og Miljøstyrelsen.

Handleplanerne vil være gældende for perioden 2022-2027.

I handleplanerne redegøres for indsatsen i den forudgående femårige periode. Hertil beskrives hvordan kommunerne og Miljøstyrelsen vil prioritere indsatsen for at sikre og forbedre naturen ved Odense Fjord og Odense Å i de næste fem år.

Prioritering af indsatsen sker på baggrund af statens målsætninger, der er beskrevet i statens Natura 2000-planer.

Effekt

En klima- og miljøvenlig storby

Godkendelse af og udmøntning af handleplanerne for Odense Fjord og Odense Å vil have effekt for Odense-målet om En klima- og miljøvenlig storby. Beskyttelse og forbedring af naturen ved Odense Fjord og Odense Å vil overordnet set medvirke til at forbedre biodiversiteten i Odense Kommune, og vil således også være med til at løfte flere indsatser i Odense Kommunes handleplan for natur og biodiversitet. Indsatser med at genoprette natur og naturlig hydrologi (vandstand) ved Odense Å og Odense Fjord vil ligeledes være et væsentligt bidrag til at forbedre miljøtilstanden i Odense Fjord, samt medvirke til forbedret optag/reduceret udledning af klimagasser.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til Klima- og Miljøudvalget, at byrådet godkender:

1. Natura 2000-handleplan 2022-2027 for Natura 2000-område nr. 110 Odense Fjord.
2. Natura 2000-handleplan 2022-2027 for Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

International beskyttet natur i Odense Kommune

På baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiv er der i Danmark udpeget 257 Natura 2000-områder, der er nogle af Danmarks største og mest værdifulde naturområder.

I Odense Kommune er der udpeget to Natura 2000-områder:

- Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å
- Odense Fjord

Begge områder strækker sig ud over kommunegrænsen. De to områder er udpeget, da de indeholder en række særlige naturtyper og/eller arter, der på europæisk plan er sjældne, truede eller karakteristiske.

Odense Å er blandt andet udpeget, da området indeholder de artsrige kalkholdige mosetyper "kildevæld" samt "rigkær" og er levested for odder og tykskallet malermusling, der er meget sjældne i Europa.

Odense Fjord er blandt andet udpeget, da de store arealer med strandenge og lavvandede flader med bugt, vade og rev er et vigtigt levested for en række trækfugle som knopsvane, sangsvane og blishøne og for ynglefugle som klyde, fjordterne, havterne, rørdrum og havørn.

Statens planer udmøntes i kommunale handleplaner

Staten har i juni 2023 offentliggjort nye Natura 2000-planer for alle Natura 2000-områder. Natura 2000-planerne er den overordnede ramme for, hvad Natura 2000-områderne skal beskytte, og hvad der skal gøres for at forbedre naturtilstanden.

Den nationale prioritering af indsatserne i Natura 2000-områderne sigter i den kommende tredje planperiode (2022-2027) på at skabe mulighed for mere naturlige processer og naturens robusthed, udvide arealet med urørt skov samt fokus på tiltag mod klimaforandringer. Hertil er der områdespecifikke målsætninger og retningslinjer.

Handleplanerne beskriver:

- Hvordan kommunerne og Miljøstyrelsen vil prioritere indsatsen, og hvilke forventede initiativer der igangsættes.
- Fordelingen af areal med naturtyper mellem kommunerne, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere (Naturstyrelsen).
- Hvordan kommunerne og Miljøstyrelsen hver især prioriterer indsatsen for at sikre og forbedre naturen.

Planerne er bindende for myndighederne

Kommunerne er forpligtet til at følge prioriteringen af indsatser i planerne. Natura 2000-handleplanerne er ligeledes bindende for offentlig planlægning som fx kommuneplanen samt for administration af anden lovgivning. Natura 2000-handleplanerne har derfor karakter af overordnede planer, og er ikke en forvaltningsplan.

Fortsat indsats for naturen ved Odense Å og Odense Fjord

Indsatsen for Odense Å og Odense Fjord er baseret på en sikring og forbedring af de nuværende (og tilbageværende) naturarealer gennem fastholdelse og videreudvikling af naturforvaltningen, primært via en ekstensiv afgræsning med kvæg og heste, genetablering af naturlige vandstandsforhold og heraf etablering af nye levesteder for fugle og padder.

En indsats for biodiversiteten ved Odense Å og Odense Fjord understøtter derfor i høj grad også ambitionerne i Odense Kommunes klimahandleplan om øget optag af klimagasser i naturen og en sundere Odense Fjord.

Den igangværende indsats sker også med baggrund i kommunens handleplan for natur og biodiversitet. Denne omfatter særligt de kommunale arealer ved Odense Å og på private arealer ved åen og fjorden, hvor Klima- og Miljøforvaltningen har indgået aftaler om en forbedret naturforvaltning.

En fortsat beskyttelse og forbedring af biodiversiteten i synergi med klimahandleplanen og indsats for Odense Fjord er afhængig af, at der arbejdes yderligere på at skabe mere plads til større sammenhængende og klimarobuste naturarealer ved Odense Å og Odense Fjord. Det samlede langsigtede arealbehov i Odense Ådal og omkring Odense Fjord i Odense Kommune, omfattende nuværende og fremtidige naturarealer, udgør efter Klima- og Miljøforvaltningens vurdering 1.500-2.000 hektar.

En del af den fremadrettede indsats vil kunne ske ved gennemførelse af et fælles fynsk naturprojekt via EU's LIFE-program som kommunerne har ansøgt om. Der forventes et endeligt svar på projektansøgningen i 2. kvartal 2024. En nødvendig langsigtet indsats er afhængig af, at der rejses yderligere finansiering til genopretning af natur.

Offentlig høring

Handleplanerne har været i 8 ugers offentlig høring. Der er samlet modtaget 6 hørings svar. Hørings svarene omfatter indsatser, der ikke er en del af handleplanerne, prioritering af indsatsen og anmodninger om uddybning af indsatser i den foregående planperiode. Udover mindre redaktionelle ændringer samt uddybninger har hørings svarene ikke resulteret i ændringer af handleplanernes indhold.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning. Hvis der ikke opnås ekstern medfinansiering til indsatserne med Natura 2000-handleplaner, vil udgifterne skulle afholdes under Klima- og Miljøudvalgets ramme i den udstrækning, de forskellige indsatser prioriteres.

Byrådet skal sikre, at der i planperioden prioriteres i retning af de indsatser, der er angivet i Natura 2000 handleplan 2022 – 2027, for at sikre en positiv udvikling af naturen i de udpegede områder. Gennemførelse af indsatserne er overvejende baseret på frivillige aftaler med de involverede lodsejere.

En del af indsatserne vil delvis kunne finansieres via tilskudsordninger inden for EU's Landdistriktsprogram, der administreres af Landbrugsstyrelsen. Private lodsejere eller kommunen kan søge ordningerne. I sidste handleplanperiode blev størstedelen af indsatserne gennemført via projekter med ekstern finansiering.

Det fælles fynske EU-projekt, der er ansøgt om, vil ved gennemførelse betyde, at flere af indsatserne i den nye handleplan ligeledes vil kunne gennemføres med en høj andel af ekstern finansiering.

Det er Klima- og Miljøforvaltningens vurdering, at der er et stort potentiale for, at indsatserne i handleplanen for at forbedre biodiversiteten ved Odense Å og Odense Fjord kan ske i synergi med de målsatte indsats, der er beskrevet i Odense Kommunes klimahandleplan og klimatilpasningsplan.

Flere af de prioriterede indsats i kommunens Handleplan for Natur og Biodiversitet ligger i Natura 2000 områderne. Via tidligere udmøntede midler er der gennemført og igangsat projekter og tiltag, der også understøtter indsatserne i Natura 2000 handleplan 2022 – 2027.

Klima- og Miljøforvaltningen vil fortsat afsøge mulighederne for ekstern medfinansiering via særligt EU's LIFE-program, vådområdeordninger, lavbundsprojekter og private fonde.

Bilag

Natura 2000-handleplan Odense Fjord 2022-2027

Hvidbog for Natura 2000-handleplan Odense Fjord 2022-2027

Natura 2000-handleplan Odense Å 2022-2027

Hvidbog - Natura 2000-handleplan Odense Å

Punkt 3: Ejerskab og sikkerhedsstillelse for Odense Nord Miljøcenter

09.00.00-G01-12-22

Resume

Denne sag handler om, at Odense Kommune skal stille garanti for Odense Nord Miljøcenters (deponi) forpligtelser overfor Miljøstyrelsen, herunder forureneransvaret, som lovgivningen foreskriver. Byrådet har den 8. november 2023 godkendt sikkerhedsstillelse for ny etape 3 A, men der blev ikke taget stilling til sikkerhedsstillelse for deponiets øvrige eksisterende etaper, idet der udestod dialog med Miljøstyrelsen om behovet herfor.

Odense Renovation A/S har i mange år drevet deponiet på Odense Nord Miljøcenter for Odense Kommune, som ejer arealerne. I alle årene har selskabet via en bankgaranti stillet sikkerhed for omkostningerne ved nedlukning og efterbehandling på deponeringsanlæggets forskellige etaper overfor Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen kræver nu, at Odense Kommune i overensstemmelse med lovgivningens ordlyd erklærer fuldt ejerskab for deponiet samt stiller garantien overfor Miljøstyrelsen for de eksisterende etaper på deponiet, hvor der er krav om sikkerhedsstillelse.

Miljøstyrelsen har afslået at myndighedsbehandle og godkende en planlagt ny Etape 3A på Odense Nord Miljøcenter, førend Odense Kommune erklærer fuldt ejerskab til deponiet samt stiller garanti overfor Miljøstyrelsen for deponiet.

For at sikre myndighedsbehandlingen og godkendelse af ny Etape 3A med henblik på at imødekomme fremtidige kapacitetsbehov og sikre fortsat modtagelse af deponeringsegnet affald på Odense Nord Miljøcenter anbefaler Klima- og Miljøforvaltningen i samarbejde med Borgmesterforvaltningen, at Odense Kommune, som krævet af Miljøstyrelsen erklærer fuldt ejerskab over deponiet og stiller sikkerhed for Odense Nord Miljøcenters forpligtelser overfor Miljøstyrelsen til nedlukning og efterbehandling for deponiet.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller i samarbejde med **Borgmesterforvaltningen** til udvalget, at byrådet godkender:

1. Kommunal garantistillelse på op til 105 mio. kr. for Odense Renovation A/S's forpligtelser overfor Miljøstyrelsen til nedlukning og efterbehandling på Odense Nord Miljøcenter, hvor der er krav om sikkerhedsstillelse.
2. Klima- og Miljøforvaltningen bemyndiges til i samarbejde med Odense Renovation A/S at varetage den løbende dialog med Miljøstyrelsen, herunder årlig revurdering og dokumentation af sikkerhedsstillelsen inden for det i indstillingspunkt 1 nævnte rambeløb.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsen har problematiseret og nu meddelt Odense Kommune, at Odense Renovation ikke selv kan stille sikkerhed for de forpligtelser til nedlukning og efterbehandling, som eksisterer på Odense Nord Miljøcenter (ONM), herunder Etape 3A, som byrådet godkendte sikkerhedsstillelse for den 8. november 2023. Miljøstyrelsen har dog flere gange tidligere godkendt, at sikkerheden er stillet af Odense Renovation. (Se uddybende om "Sikkerhedsstillelse for deponiets etaper" nedenfor).

Klima- og Miljøforvaltningen har i samarbejde med Borgmesterforvaltningen, Odense Renovation og med bistand fra selskabets advokat gennem længere tid været i dialog med Miljøstyrelsen om ejerforhold og sikkerhedsstillelse for ONM. Det er Odense Kommunes opfattelse, at den nuværende organisering med garantistillelse af Odense Renovation er mest hensigtsmæssig og i overensstemmelse med lovgivningen. Dette har Miljøstyrelsen dog afvist, og som konsekvens heraf har Miljøstyrelsen afslået at myndighedsbehandle og godkende en planlagt ny Etape 3A på Odense Nord Miljøcenter, førend Odense Kommune erklærer fuldt ejerskab til deponiet, samt stiller garanti for eksisterende etaper overfor Miljøstyrelsen.

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller i samarbejde med Borgmesterforvaltningen, at Odense Kommune stiller garanti for Odense Renovations forpligtelser til nedlukning og efterbehandling på Odense Nord Miljøcenter, som

krævet af Miljøstyrelsen, med henblik på at imødekomme fremtidige kapacitetsbehov og sikre fortsat modtagelse af deponeringsegnet affald.

Baggrund

Odense Kommune har i 1993 stiftet Odense Renovation A/S. Selskabet har siden stiftelsen varetaget drifts- og anlægsopgaver på affaldsområdet, herunder driften af ONM. ONM fungerer som deponi for deponeringsegnet affald og specialdepot for specielle affaldsfraktioner som fx shredder-affald (neddelt metalholdigt affald, fx biler og køleskabe), asbest og forurenede jord. Derudover er ONM et sorterings- og behandlingscenter for forskellige affaldsfraktioner som haveaffald, slam og forurenede jord.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven skal anlæg til deponi være ejet af offentlige myndigheder, som skal bære forureneransvaret. Som følge heraf er det Odense Kommune, der ejer arealerne, hvor ONM er beliggende. I forbindelse med stiftelsen af Odense Renovation i 1993 er der indgået en lejeaftale mellem Odense Kommune og Odense Renovation. Driften er placeret hos Odense Renovation i henhold til en hovedaftale indgået mellem Odense Kommune og Odense Renovation i forbindelse med stiftelsen af Odense Renovation. Dette forhold problematiserer Miljøstyrelsen ikke.

Odense Renovation har i perioden efter selskabets stiftelse bekostet indretningen af affaldsdepoterne på ONM i form af jordarbejder samt etablering af perkolatssystem (system til opsamling af udvaskede miljøfremmede stoffer) og membraner mv., og udgifterne hertil er i henhold til hvile-i-sig-selv princippet betalt af brugerne af ONM. Indretningerne af depoterne er juridisk uadskillelige i forhold til grunden, og Odense Renovation har derfor ikke en ejendomsret til indretningerne. Dette bevirker, at Odense Kommune juridisk har ejendomsretten til hele affaldsdepotet i overensstemmelse med kravet om offentligt ejerskab, hvorfor der uden videre officielt kan afgives erklæring herom.

Sikkerhedsstillelse for deponiets etaper

Affaldsdepoterne på ONM er udbygget etapevis over årene i takt med, at Odense Renovation har modtaget affald til deponering, hvorved affaldsdepoterne gradvis bliver fyldt op.

Da kapaciteten i de eksisterende depoter er ved at være opbrugt, har Odense Renovation planlagt en ny enhed på ONM benævnt "Etape 3A". I den forbindelse er Miljøstyrelsen som ansvarlig myndighed for deponier i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33 og deponeringsbekendtgørelsen ansøgt om miljøgodkendelse vedrørende den konkrete etape, inden jordarbejde samt etablering af dræn og perkolat igangsættes. Som ovenfor anført har Miljøstyrelsen pt. afslået at realitetsbehandle ansøgningen om miljøgodkendelse af Etape 3A.

Odense Renovation er bemyndiget til på vegne af Odense Kommune (ejer af affaldsdepoterne) at ansøge Miljøstyrelsen om miljøgodkendelse og ibrugtagningstilladelse. Som led i miljøgodkendelsen skal der overfor Miljøstyrelsen stilles sikkerhed for omkostningerne ved at nedlukke og efterbehandle den konkrete etape. Sikkerheden stilles i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 39b og skal dække de udgifter, Miljøstyrelsen måtte have i forbindelse med nedlukning og efterbehandling af deponeringsetapen i tilfælde af en selvhjælpshandling. De egentlige midler opkræves af Odense Renovation som en del af deponeringstaksten hos de enkelte brugere af deponiet.

I forhold til de eksisterende etaper på ONM har Odense Renovation hidtil stillet sikkerheden overfor Miljøstyrelsen via en bankgaranti. Omkostningerne hertil indgår i de takster, som brugerne betaler for at benytte affaldsdepotet. Den samlede aktuelle sikkerhedsstillelse overfor Miljøstyrelsen i forhold til de nuværende etaper på ONM, hvor der er krav om sikkerhedsstillelse, udgør pr. 31. december 2023 ca. 66,0 mio. kr. i form af bankgaranti.

Odense Renovation forventer, at kapaciteten på den nye etape 3A vil være opbrugt efter ca. 25 år. Selskabet har beregnet de samlede omkostninger til at nedlukke og efterbehandle Etape 3A til 10,1 mio. kr. beregnet som nutidsværdi i 2024-kroner. Den totale sikkerhedsstillelse i relation til etape 3A forventes først at udgøre 10,1 mio. kr., når etapen er fuld ud udnyttet efter ca. 25 år. Odense Renovation har på tilsvarende vis beregnet den totale sikkerhedsstillelse for de eksisterende etaper på ONM, der er omfattet af kravet om sikkerhedsstillelse. Det samlede beregnede sikkerhedsstillelsesbeløb for disse 7 etaper inkl. den kommende Etape 3A udgør ca. 105,0 mio. kr. Herudover er der yderligere to etaper, der er nedlukkede og som ikke er omfattet af kravet om sikkerhedsstillelse, men som Odense Kommune også skal tage ejerskab og forureneransvar for.

Byrådet anmodes på den baggrund om kommunal garantistillelse på op til 105 mio. kr. for Odense Renovation A/S for selskabets forpligtelser overfor Miljøstyrelsen til nedlukning og efterbehandling på Odense Nord Miljøcenter, hvor der er krav om sikkerhedsstillelse.

Kommunal sikkerhedsstillelse

Kommuner har adgang til selv at stille den nævnte sikkerhed overfor Miljøstyrelsen på anfordringsvilkår. Der er ingen direkte omkostninger for Odense Kommune forbundet med en sådan anfordringsgaranti, men hypotetisk er der naturligvis en (yderst minimal) risiko for, at garantien udløses, hvis Odense Renovation A/S ikke sikrer behørig nedlukning og efterbehandling.

På grund af ovenstående risiko skal Odense Renovation A/S efter lovgivningen betale garantiprovision på markedsvilkår til Odense Kommune. Dermed sikres det også, at omkostningerne til sikkerhedsstillelsen som hidtil

kan blive indregnet i Odense Renovations omkostninger og dermed prisen, som brugerne skal betale for at benytte depotet på ONM.

Økonomi

Odense Kommune stiller i forvejen kommunal garanti for Odense Renovation i forbindelse med selskabets lånoptagelse mod, at Odense Renovation betaler garantiprovision på markedsvilkår til Odense Kommune. Det er vurderingen, at en årlig garantiprovision på 0,30 % p.t. vil svare til markedsvilkår. Indtægten fra garantiprovision medtages efter sædvanlig praksis i forbindelse med kommende budgetregulering, når sikkerheden konkret er stillet og i takt med, at Odense Renovation efterfølgende foretager affaldsdeponering på etaperne på ONM og med deraf følgende gradvis opbygning af forpligtelse og sikkerhedsstillelse op mod garantibeløbet på 105,0 mio. kr. over de kommende ca. 25 år.

Punkt 4: Effekt- og Økonomiopfølgning 1. halvår 2024

00.30.14-S00-11-24

Resume

I denne sag skal udvalget behandle Klima- og Miljøforvaltningens effekt- og økonomiopfølgning for 1. halvår 2024, som herefter fremsendes til byrådets godkendelse.

Der er i løbet af 2024 to opfølgninger på effekt og økonomi, som fremsendes til byrådet.

Effektopfølgningen viser, at

- Ambitionsniveauet forventes indfriet for Odensemålet "En klima- og miljøvenlig storby"
- Ambitionsniveauerne forventes delvis indfriet for udvalgsålet "Mere bæredygtige transportvaner"
- Ambitionsniveauet forventes ikke indfriet for udvalgsålet "Renere vand i Odense"
- Ambitionsniveauerne forventes ikke indfriet for udvalgsålet "Mere skov og natur i Odense"
- Ambitionsniveauerne forventes indfriet for udvalgsålet "Renere luft i Odense"
- Ambitionsniveauet forventes indfriet for udvalgsålet "Mindre CO2-udledning"

Den økonomiske opfølgning viser, at forvaltningen forventer et samlet mindreforbrug på 7,3 mio. kr. på driften. Mindreforbruget kan primært henføres til området Kollektiv trafik.

Effekt

Effektopfølgningerne skaber synlighed om udviklingen i Odense og giver afsæt for politiske drøftelser og prioriteringer, der på sigt kan bidrage til realiseringen af Odensemål og udvalgsål.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Effekt- og økonomiopfølgning for 1. halvår 2024.
2. Der foretages budgetændringer mellem udvalget og de øvrige udvalg, jf. sagsfremstilling.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Det er årets første samlede opfølgning på økonomi og effekt i 2024.

Parallelt med denne sag skal udvalget behandle opfølgning på anlægsprojekter under Klima- og Miljøudvalget.

Opfølgning på Klima- og Miljøudvalgets effektmål

Effektopfølgningen vedrører Klima- og Miljøudvalgets seks udvalgsål samt Odensemålet "En klima- og miljøvenlig storby".

Klima- og Miljøudvalget vedtog den 2. maj 2023 seks effektmål for udvalget. De seks mål vedrører "Mere bæredygtige transportvaner", "Renere vand i Odense", "Mere skov og natur i Odense", "Mere vedvarende energi", "Renere luft i Odense" samt "Mindre CO2-udledning".

Effektopfølgningen viser, at ambitionsniveauerne forventes indfriet for Odensemålet "En klima- og miljøvenlig storby" samt udvalgsålene "Renere luft i Odense" og "Mindre CO2-udledning" i 2024.

For udvalgsålet "Mere bæredygtige transportvaner" forventes ambitionsniveauerne for 2024 delvis indfriet. Det er forventningen, at andelen af ture med bæredygtige mobilitetsformer stiger i takt med, at Grøn Mobilitetsplan implementeres.

Udvalgsmålene "Renere vand i Odense" og "Mere skov og natur i Odense" hænger sammen. Når der etableres ny skov og natur, bliver arealet samtidig beskyttet imod yderligere påvirkning af pesticider. Ambitionsniveauerne for de to mål forventes ikke indfriet i 2024. Hvis ambitionerne om ny skov og natur i Odense skal indfries, er der behov for, at Odense Kommune erhverver yderligere arealer til skov og natur.

I forhold til udvalgsmålet "Mere vedvarende energi" er der endnu ikke opstillet ambitionsniveau for mængden af vedvarende energi, idet der afventer udarbejdelse af en sektorplan. Sektorplanen forventes klar ultimo juni 2024.

I tabel 1-7 ses udviklingen i målene med udgangspunkt i de tilknyttede indikatorer.

Symbolforklaring

Statusprikkerne angiver forventningerne til at indfri ambitionsniveauerne for det indeværende år og for 2027: En grøn statusprik (?) viser, at ambitionsniveauet forventes indfriet. En gul statusprik (?) viser, at det vurderes lige sandsynligt at ambitionsniveauet indfries, som at det ikke indfries. En rød statusprik (?) viser, at ambitionsniveauet ikke forventes indfriet. Pil-op (?) angiver udvikling i ønsket retning, og pil-ned (?) angiver udvikling i uønsket retning.

Tabel 1. Oversigt over Odensemålet "En klima- og miljøvenlig storby"

Odensemål: En Klima- og Miljøvenlig storby		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldeelse 2023 (ambition)	Udvikling
1. indikator	Luftkvalitet	14 (2021)	14,5 µg/m ³ (2022)	● (15,5)	↘
Opfølgning	Der er kun et mindre udsving i luftkvaliteten fra 2021 til 2022. Niveaulet af PM ₁₀ -partikler stiger fra 16 til 17 µg/m ³ . For NO ₂ er udledningen den samme. 2022 kan dog ikke direkte sammenlignes med 2021, hvor trafikken var væsentligt reduceret grundet covid-19 nedlukningen. Målingerne ligger under 2023 ambitionen og nærmer sig ambitionen for 2027 på 13,5 µg/m ³ . Målinger for 2023 forventes at blive offentliggjort omkring sommeren 2024. Målet om at blive klimaneutral i 2030 forventes at have en positiv indflydelse på luftforureningen lokalt. Her forventes især mobilitetsplanen at have en effekt.				

Tabel 2. Oversigt over udvalgsmålet "Mere bæredygtige transportvaner"

Udvalgsmål: Mere bæredygtige transportvaner		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldeelse 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
1. indikator	Andel elbiler	6,7 % (dec. 2023)	8,0% (apr. 2024)	● (4,0 %)	● (22,0 %)	↗
2. indikator	Andel ture til fods eller på cykel	45,8 % (2022)	40,0 % (2024)	● (49,3 %)	● (54,0 %)	↘
3. indikator	Andel af ture i kollektiv trafik	2,4 % (2022)	2,9 % (2024)	● (3,3 %)	● (4,9 %)	↗
Opfølgning	Alle data fra de tre indikatorer indgår som indikatorer i Klimahandleplan 2024. Ambitionsniveauerne frem mod 2027 er baseret på de ambitionsniveauer, der er vedtaget med Klimahandleplan 2024, og svarer til den lineære udvikling, der er nødvendig for at kunne indfri Klimahandleplanens ambitioner for 2030. Ambitionsniveauet er fastsat politisk som en del af Klimahandleplan 2024 og arbejdet med Grøn Mobilitetsplan. Det forventes, at andelen af ture med bæredygtig mobilitetsformer stiger i takt med, at Grøn Mobilitetsplan implementeres. Andelen af elbiler i Odense Kommune er fortsat stigende, og ambitionen for 2023 er dermed indfriet. Men indikator 2 viser, at andelen af ture til fods og på cykel er faldet med 5%-point, samt at andelen af ture i bil er steget tilsvarende. Udviklingen går dermed den forkerte vej, og der er dermed en endnu længere vej til at nå målet om flere ture til fods og på cykel. For indikator 3 ses for første gang i mange år en positiv udvikling i andelen af ture med kollektiv trafik. Det vurderes at være lige så sandsynligt, at ambitionen for indikator 3 for 2027 indfries, som at den ikke indfries. For at kunne indfri ambitionen for 2027 vil det dog kræve, at der hurtigt ses en effekt af tiltagene i Grøn Mobilitetsplan. Grøn Mobilitetsplan er i en indledende fase, hvorfor effekten af tiltagene endnu ikke er til at se på målingen.					

Tabel 3. Oversigt over udvalgsmålet "Renere vand i Odense"

Udvalgs mål : Renere vand i Odense <i>Understøtter Odensemålet: En klima- og miljøvenlig storby</i>		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
1. indikator	Antallet af nye arealer, der er beskyttet mod udbringning af pesticider (målt i ha)	15 ha (dec 2023)	30 ha (maj 2024)	(300 ha nyt pesticidfrit areal siden 2022)	(900 ha nyt pesticidfrit areal siden 2022)	↗
Opfølgning	<p>Ambitionsniveauet frem mod 2027 skal relateres til ambitionsniveauet for effektmålet "Mere skov og natur i Odense". Når der etableres ny skov og natur, bliver arealet samtidig beskyttet imod yderligere påvirkning med pesticider. Derudover pågår en landsdækkende indsats for at beskytte de arealer, der ligger i umiddelbar nærhed af vandindvindingsboringerne (BNBO). Ambitionsniveauet er udarbejdet med en stigning på 200 nye hektar (ha) pr. år frem mod 2027.</p> <p>Målet om at nå 300 ha nyt pesticidfrit areal i 2024 er ikke indfriet. Der er siden 2022 etableret 30 ha ny skov og natur. Der er siden 2021 ikke indgået nye aftaler om sprøjtefri landbrugsdrift. Det forventes ikke, at ambitionsniveauet om 900 ha nyt pesticidfrit areal i 2027 bliver indfriet. Forvaltningens største udfordring er lodsejernes generelle tilbageholdenhed ift. at indgå frivillige aftaler om sprøjtefri drift i BNBO. VandCenter Syd påpeger, at årsagen til lodsejernes tilbageholdenhed er deres forventning til regeringens udspil vedr. fase 2 i BNBO-indsatsen. Fase 2 omfatter en kommunal pligt til at udstede påbud om sprøjtefri drift indenfor BNBO mod fuld erstatning. Forvaltningen forventer, at der på baggrund af regeringens udspil kan indgås flere frivillige aftaler, hvor der allerede har været en proces, i efteråret 2024. Fristen til at udstede påbud er 1. marts 2025.</p>					

Tabel 4. Oversigt over udvalgsmålet "Mere skov og natur i Odense"

Udvalgs mål : Mere skov og natur i Odense <i>Understøtter Odensemålet: En klima- og miljøvenlig storby</i>		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
1. indikator	Mængden af ny skov og natur i Odense, herunder lavbundsjord og strandenge	666 ha (dec 2023)	681 ha ny skov og natur siden 2009 (maj 2024)	(980 ha ny skov og natur siden 2009)	(1490 ha ny skov og natur siden 2009)	↗
2. indikator	Forbedret naturkapitalindeks	87 ud af 98 kommuner, 14 point ud af 100 mulige (2020)	87 ud af 98 kommuner, 14 point ud af 100 mulige (2020)	(Forbedret score)	(Forbedret score)	→
Opfølgning	<p>Målet om 980 ha ny skov og natur i 2024 siden 2009 er pr. maj 2024 ikke indfriet. Naturstyrelsen har i foråret 2024 i samarbejde med Odense Kommune etableret 15 ha ny skov og natur ved Kirkendrup Skov. Odense Kommune og Naturstyrelsen har erhvervet yderligere ejendomme ved Kirkendrup Skov og ved Everenden nord for Stige, hvor der i de kommende år kan etableres ny skov og natur. Et vådområde ved Lindved Å er under etablering. Et vådområde ved Brændekilde har fået realiseringstilsagn. Der vil med stor sandsynlighed blive etableret ny natur ved Odense Å og Odense Fjord som et led i projektet EU LIFE Ring.</p> <p>Hvis ambitionerne om ny skov og natur i Odense skal indfries, er der behov for, at Odense Kommune erhverver yderligere arealer til skov og natur. Via eksisterende aftaler og bevillinger forventer Klima- og Miljøforvaltningen, at der i 2030 vil være etableret ca. 1200 ha ny skov og natur. Der mangler dermed finansiering af yderligere ca. 800 ha skov og natur, hvis målet om 2000 ha ny skov og natur inden 2030 skal nås.</p> <p>Vedrørende forbedret naturkapitalindeks er Odense fortsat med en score på 14 ud af 100 mulige placeret som nummer 87 ud af 98 kommuner. Det har ikke været muligt at forbedre naturkapitalindekset, da indekset ikke er opdateret endnu. Naturkapitalindekset opdateres og offentliggøres ca. hvert femte år (forventligt i 2025).</p>					

Tabel 5. Oversigt over udvalgsmålet "Mere vedvarende energi"

Udvalgs mål : Mere vedvarende energi <i>Understøtter Odensemålet: En klima- og miljøvenlig storby</i>		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2023 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
1. indikator	Mængde af vedvarende energi (kWh)	31.900.000 (2022)	34.563.000 (2023)	-	-	↗
Opfølgning	<p>Opgørelsen dækker den elektricitet, som er produceret på solceller og vindmøller. Der er i 2023 idriftsat et nyt solcelleanlæg, hvorfor der ses en stigning i produceret vedvarende energi på 2.600.000 kWh svarende til 8 %.</p> <p>Der er endnu ikke opstillet ambitionsniveauer for mængden af vedvarende energi, da disse afventer udarbejdelsen af en sektorplan for vedvarende energi. Når planen foreligger, vil forventningen til de kommende år blive opdateret.</p>					

Tabel 6. Oversigt over udvalgsmålet "Renere luft i Odense"

Udvalgsrå: Renere luft i Odense		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
Understøtter Odensemålet: En klima- og miljøvenlig storby						
1. indikator	Luftkvalitet målt som NO _x (µg/m ³)	12 (2021)	12 (2022)	● (13)	● (11)	→
2. indikator	Luftkvalitet målt som PM ₁₀ -partikler (µg/m ³)	16 (2021)	17 (2022)	● (17)	● (16)	↘
Opfølgning	Tidligere målinger har været påvirket af covid-19. I 2022 åbnede samfundet helt igen, og den 1. februar 2022 blev alle restriktioner fjernet. Dette betød at samfundet på mange måder vendte tilbage til en tilstand, der ligner den før covid-19, selvom fx transportvaner har ændret sig. Der er kun et mindre udsving i luftkvaliteten. Niveaulet af PM ₁₀ -partikler stiger fra 16 til 17 µg/m ³ , mens udledningen for NO ₂ er den samme. Målingerne ligger under 2023 ambitionen og nærmer sig ambitionen for 2027. Målet om at blive klimaneutral i 2030 forventes at have en positiv indflydelse på luftforureningen lokalt. Her forventes især Grøn Mobilitetsplan at have en effekt.					

Tabel 7. Oversigt over udvalgsrået "Mindre CO₂-udledning"

Udvalgsrå: Mindre CO₂-udledning		Forrige måling	Nyeste måling	Målopfyldelse 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
Understøtter Odensemålet: En klima- og miljøvenlig storby						
1. indikator	Den opgjorte CO ₂ -udledning i Odense	1.148.000 (2022)	903.000 (2023)	● (904.000)	● (563.000)	↗
Opfølgning	Odense Kommune opgør CO ₂ -udledningen én gang årligt i maj. Baseret på seneste data fra 2023 er ambitionerne for 2023 indfriet. Udledningen i 2023 ligger under den udledning, der blev forventet, da regnskabet for 2022 blev udarbejdet. Her var udledningen fremskrevet til 946.000 tons i 2023. Ambitionsniveauerne for 2027 er justeret pba. af den nyeste prognose offentliggjort i maj 2024 sammen med CO ₂ -opgørelsen for 2023. Det er fortsat forventningen, at ambitionerne vil blive indfriet, men mange af handlingerne i Klimahandleplan 2024 er stadig i en indledende fase, hvorfor effekten af tiltagene endnu ikke er til at se på målingen.					

Opfølgning på Klima- og Miljøudvalgets driftsområder

Klima- og Miljøudvalgets driftsbudget er opdelt på styringsområderne Service og Særlige driftsområder og rummer desuden projekter med ekstern finansiering.

Service dækker over indtægter/udgifter i relation til den daglige drift. Forvaltningen varetager kommunens opgaver inden for natur- og miljøområdet, mobilitetsplanlægning og kollektiv trafik samt en række indsatser, som følger af Klimahandleplanen.

Projekter med ekstern finansiering indeholder indtægter/udgifter, hvor forvaltningen modtager midler fra fx EU, ministerier, private fonde mv.

Særlige driftsområder rummer indtægter/udgifter relateret til administration af flytning af jord samt indtægter/udgifter tilknyttet erhvervs- og husholdningsaffald. Områderne er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet og går derfor i nul.

Den økonomiske opfølgning er baseret på de første fire måneder af året og viser, at forvaltningen samlet set forventer et mindreforbrug på 7,3 mio. kr. i 2024.

Tabel 8. Forventet regnskab 2024 - Drift

2024-priser – 1.000 kr.	Korrigeret budget 2024	Forventet regnskab 2024	Afvigelse
Service	215.829	208.575	7.254
<u>Med overførselsadgang</u>	<u>217.859</u>	<u>209.066</u>	<u>8.793</u>
Fælles	809	0	809
Klima og Mobilitet	173.501	165.827	7.674
Natur og Miljø	43.549	43.239	310
<u>Projekter med ekstern finansiering</u>	<u>-2.030</u>	<u>-491</u>	<u>-1.539</u>
Klima og Mobilitet	-1.475	-1.475	0
Natur og Miljø	-555	984	-1.539
Særlige driftsområder	0	0	0
Særlige driftsområder	0	0	0
Klima- og Miljøudvalget	215.829	208.575	7.254

Afvigelse: (+) =mindreforbrug, (-) =merforbrug

De enkelte afvigelser er uddybet i afsnittene nedenfor.

Styringsområde Service

Fælles

På Fælles forventes et mindreforbrug på 0,8 mio. kr. Beløbet er reserveret med henblik på forventet overførsel til 2025 til henholdsvis spildevandsopgaver (0,3 mio. kr.) og delvis håndtering af effektiviseringskrav i 2025 (0,5 mio. kr.).

Klima og Mobilitet

På Klima og Mobilitet forventes samlet set et mindreforbrug på 7,7 mio. kr. Det er sammensat af en række mindreforbrug på henholdsvis Ledelsessekretariatet på 0,7 mio. kr., Mobilitet på 0,1 mio. kr. samt Kollektiv trafik på 6,9 mio. kr. På Fælles Klima og Mobilitet forventes balance.

På Ledelsessekretariatet forventes et mindreforbrug på 0,7 mio. kr. som primært skyldes vakancer.

På Kollektiv trafik forventes et mindreforbrug på 6,9 mio. kr. Med Budget 2024 blev der afsat et driftstilskud på 15,0 mio. kr. i 2024 under Klima- og Miljøudvalget til at sikre økonomisk balance i bybusserne i 2024. Derudover blev der afsat en driftsbevilling på 10,0 mio. kr. årligt i 2024-2025 til investering i bybusserne til styrkelse af den kollektive trafik. Bevillingen skal sikre, at selvfinansierungsgraden på sigt øges, så den kollektive trafik i fremtiden får en mere sikker økonomisk drift. Samtidig blev der etableret et ekspertråd, der skal komme med deres anbefalinger til fremtidens kollektive trafik i Odense. Ekspertrådet forventes at komme med deres anbefalinger i juni 2024. Forvaltningen afventer ekspertrådets anbefalinger inden der tages politisk beslutning om, hvordan den ekstra driftsbevilling i 2024-2025 skal investeres.

Det er uvist, i hvor høj grad tiltagene vil bidrage til at styrke driftsøkonomien på længere sigt, hvilket medfører en betydelig økonomisk usikkerhed. Forvaltningen følger området tæt.

Natur og Miljø

På Natur og Miljø forventes et samlet mindreforbrug på 0,3 mio. kr. Mindreforbruget fordeler sig med 0,2 mio. kr. på Industri og Miljø og 0,2 mio. kr. på Natur og Vandmiljø modsvaret af et merforbrug på 0,1 mio. kr. på Fælles Natur og Miljø. På Vandhåndtering og Gartneri forventes balance.

På Industri og Miljø forventes et mindreforbrug på 0,2 mio. kr. som hovedsageligt skyldes flere indtægter vedrørende miljøtilsyn end budgetteret.

På Natur og Vandmiljø forventes et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., hvilket primært kan henføres til personalerelaterede udgifter og løn.

Projekter med ekstern finansiering

På projekter med ekstern finansiering forventes samlet set et merforbrug på 1,5 mio. kr. som følge af indtægtsforskydning. Forvaltningen modtager ofte først midlerne efter afslutning af projekterne. Projekterne forventes fortsat afsluttet i balance.

Tabel 9. Forventet regnskab 2024 – Projekter med ekstern finansiering

2024-priser – 1.000 kr.	Korrigeret budget 2024	Forventet regnskab 2024	Afvigelse
Projekter med ekstern finansiering			
<u>Klima og Mobilitet</u>	-1475	-1475	0
Kystvandråd	-1475	-1475	0
<u>Natur og Miljø</u>	-555	984	-1.539
Odense Å (Dalum Papirfabrik)	2.710	0	2.710
UC Life (vandløb)	-2.512	0	-2.512
Lindved, vådområde – realisering	823	823	0
Brændekilde, vådområde - realisering	-4	0	-4
Vildere natur ved storbyen	650	650	0
Synergiprojekt	-2.445	250	-2.695
Reconnect	223	242	-19
D4 run-off EU Horizon	0	-154	154
EU-projekt ARCADIA	0	-827	827
I alt	-2.030	-491	-1.539

Afvigelse: (+) =mindreforbrug, (-) =merforbrug

Der ses budgetter med negativt fortegn. Det skyldes overførsel af merforbrug fra tidligere år, der udlignes, når finansiering tilløber efter projektafslutning.

Projektet vedrørende Kystvandråd er afsluttet.

Opfølgning på udgifter til fordrevne ukrainere

Situationen omkring Ukraine medfører fortsat øgede udgifter i Odense Kommune, og forvaltningerne skal fortsat afholde de nødvendige udgifter. Klima- og Miljøforvaltningen forventer i den forbindelse ikke udgifter i 2024.

Opgaveflytninger og budgetændring

Med sagen flyttes budgetter mellem udvalg som følge af budgetændringer.

De beskrives nærmere i det følgende.

Tabel 10. Afledt drift vedrørende "Handleplan for natur og biodiversitet"

Beskrivelse - kr.	Styrings-område	Udvalg	2024 24-PL	2025 25-PL	2026 25-PL	2027 25-PL	2028 og frem 25-PL
Afledt drift vedr. Handleplan for natur og biodiversitet	Service	KMU	292.000	300.176	300.176	300.176	300.176
	Service	BKU	-292.000	-300.176	-300.176	-300.176	-300.176
I alt			0	0	0	0	0

(+) =KMU får budget, (-) =KMU afgiver budget

Afledt drift af anlægget "Handleplan for natur og biodiversitet" på 0,3 mio. kr. omplaceres fra By- og Kulturudvalget til Klima- og Miljøudvalget i 2024 og frem. Det vedrører afledt drift til "Kohaveskoven – græsningsopgave", "Kohaveskoven – hegn, låger, færister, tømning færister", "Odense Å Nord – Hindehøjen, hegn mv.", "Hesbjerg Skov – hegn mv.", "Sejerskov, Fruens Bøge og Hunderup Ege – infotavler", "Munkemaen/Bispeengen – hegn og låger" samt "Seden Skydebane – hegn og låger".

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Af tabel 11 fremgår en udspecificering af de bevillingsmæssige konsekvenser af indstillingspunkt 2.

Tabel 11. Bevillingsmæssige konsekvenser af indstillingspunkt 2

Indstillingspunkt	Beskrivelse	Styrings-område	Udvalg	2024 24-PL	2025 25-PL	2026 25-PL	2027 25-PL	2028 og frem 25-PL
2	Afledt drift vedr. Handleplan for natur og biodiversitet	Service	Klima- og Miljøudvalget	292.000	300.176	300.176	300.176	300.176
		Service	By- og Kulturudvalget	-292.000	-300.176	-300.176	-300.176	-300.176
I alt				0	0	0	0	0

Punkt 5: Anlægsopfølgning pr. 1. halvår 2024

00.30.08-K07-1-24

Resume

I denne sag skal udvalget behandle Klima- og Miljøforvaltningens anlægsopfølgning for 1. halvår 2024, som herefter fremsendes til Byrådets godkendelse.

Anlægsopfølgningen giver byrådet en status på kommunens anlægsprojekter. Byrådet vil i 2024 få to anlægsopfølgninger - en på baggrund af 1. halvår 2024 og en på baggrund af 2. halvår 2024.

Det samlede overblik 2024

ØKONOMI	GRØN	Der forventes et budget i balance på de anlægsprojekter, der afsluttes i 2024.
FREMDRIFT	GRØN	Der er på nuværende tidspunkt den ønskede fremdrift på den samlede anlægsportefølje.
PERIODISERING	RØD	Der er et forventet samlet mindreforbrug på 11,0 mio. kr., som overføres til 2025.

Note: "Grøn" signalerer, at området forventes at være i balance ved regnskabsafleggelsen, "Gul" signalerer, at der er udfordringer på området, og "Rød" signalerer, at der er store udfordringer på området. De præcise definitioner for trafiklysene er beskrevet i bilaget: "Kritiske niveauer i anlægsopfølgningen 2024".

Effekt

Sagen er en opfølgning på kommunens anlægsportefølje og har derfor ingen konsekvenser for Odensemålene.

Dog skaber anlægsopfølgningerne synlighed om udviklingen i kommunens anlægsportefølje, og giver afsæt for politiske drøftelser og prioriteringer, der på sigt kan bidrage til realiseringen af Odensemål og udvalgsmål.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Den samlede anlægsopfølgning for Klima- og Miljøudvalget pr. 1. halvår 2024.
2. Der overføres 11,0 mio. kr. fra 2024 til 2025.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Anlægsopfølgningen giver Klima- og Miljøudvalget en status på udvalgets 13 anlægsprojekter i 2024.

Der afrapporteres på tre hovedindikatorer for anlægsprojekterne:

- A: Økonomi
- B: Fremdrift
- C: Periodisering

Nedenfor forklares indikatorerne, og de er desuden uddybet i bilag 2, "Kritiske niveauer i anlægsopfølgningen 2024".

Ad A) Økonomi er et udtryk for, om projektet forventes at holde det samlede budget. Der er tale om et flerårigt perspektiv.

Ad B) Fremdrift beskriver, om det enkelte anlægsprojekt har den ønskede fremdrift.

Ad C) Periodisering viser, om det enkelte projekt har udfordringer i forhold til at få udgifterne til at følge den budgetlagte periodisering. Her er der tale om ét-årige perspektiver.

Anlægsprojekter i 2024.

Nedenfor gives et samlet overblik over Klima- og Miljøforvaltningens anlægsprojekter

Klima- og Miljøudvalget	Korr. budget 2024	Forventet forbrug 2024	Afvigelse	Overførsel 2025	Overførsel 2026	Overførsel 2027	Økonomi	Fremdrift	Periodise- ring
Anlægsramme for analyser, rådgivning og projekter, mobilitet - KMU	2.482.834	2.482.834	0	0	0	0	●	●	●
Styrkelse af mobilitetsindsats, KMF	1.200.000	1.200.000	0	0	0	0	●	●	●
Kloakering af kolonihaver, etape 3, Søndergårds Haver	21.149.835	21.149.835	0	0	0	0	●	●	●
Grøn mobilitetsplan	13.898.871	5.898.871	8.000.000	8.000.000	0	0	●	●	●
Cykelparkering i bymidten	500.000	500.000	0	0	0	0	●	●	●
Klimahandlingsplan - Samlet	29.507.176	29.507.176	0	0	0	0	●	●	●
Bæredygtig mobilitet 2023	9.777.917	9.777.917	0	0	0	0	●	●	●
Folkeoplysende aktiviteter på klimaområdet	970.027	970.027	0	0	0	0	●	●	●
DK2020 Deltagelse	1.827.128	1.827.128	0	0	0	0	●	●	●
Klimahandleplan 2024, til det overordnede arbejde med Klimahandleplanen i Odense	10.000.000	10.000.000	0	0	0	0	●	●	●
En grøn og bæredygtig by - biodiversitet	5.042.875	2.042.875	3.000.000	3.000.000	0	0	●	●	●
Kloakering af kolonihaver	0	0	0	0	0	0	●	●	●
Kystbeskyttelse Seden Strandby	-182.069	-182.069	0	0	0	0	●	●	●
Ny Grøn Mobilitetsplan	644.674	644.674	0	0	0	0	●	●	●

1.a.) Økonomi:

Anlægsbevillingerne forventes overholdt på projekterne.

1.b.) Fremdrift:

Anlægsbevillingerne har den ønskede fremdrift.

1.c.) Periodisering:

Der periodiseres samt 11,0 mio. kr. fra 2024 til 2025.

Økonomi

Med sagen periodiseres der på 2 anlægsprojekter, så budgettet passer med forventningerne til forbruget. De enkelte projekter fremgår af sagsfremstillingen.

Sagen har en midlertidig påvirkning af kassebeholdningen, hvor der lægges 11,0 mio. kr. i kassen i 2024, som tages op igen i 2025.

i kr.	Udvalg	Styrings- område	2024	2025	2026	2027	I alt
Anlægsprojekter	KMU	Anlæg	-11.000.000	11.000.000	0	0	0
Kassepåvirkning	Intet	Finans- poster	11.000.000	-11.000.000	0	0	0

+ = Forbedring af kassebeholdningen

Punkt 6: B-sag: Vedtagelse af et vandløbsregulativ for Holmehave Bæk

06.02.00-P24-1-23

Resume

Denne sag handler om en godkendelse af et vandløbsregulativ for Holmehave Bæk i Assens Kommune. På en kort strækning inden udløbet i Odense Å er Holmehave Bæk grænsevandløb mellem Assens Kommune og Odense Kommune. Derfor skal vandløbsregulativet også godkendes af Odense Kommune.

Regulativforslaget er udarbejdet af Assens Kommune. Forslaget har været i offentlig høring i 8 uger. Odense Kommune har ikke haft indsigelser mod regulativforslaget.

Vedtagelsen af Vandløbsregulativ for Holmehave Bæk har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender vandløbsregulativ for Holmehave Bæk.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Vandløbsregulativer

Alle offentlige vandløb har et tilknyttet regulativ. I regulativerne findes bestemmelser om vandløbets vedligeholdelse og om vandløbets form og evne til at føre vand. Regulativerne kan betragtes som en uddybning af vandløbslovens almindelige bestemmelser. Regulativerne er retsgyldige dokumenter, og de skal typisk revideres hvert 10.-15. år.

Det er vandløbsmyndigheden (kommunen), der udarbejder regulativerne. Grundlaget for revisionen er det gældende regulativ, gennemførte projekter, gældende plangrundlag såsom vandområdeplan, kommuneplan og Natura-2000 udpejning.

Vandløbsloven med tilhørende bekendtgørelser beskriver, hvad et vandløbsregulativ skal indeholde. Der er tale om et teknisk og fagligt dokument, hvis formål er at sikre, at vandløbet kan aflede vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand. Samtidig skal regulativet tage hensyn til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som er fastsat i anden lovgivning. Regulativet beskriver således, hvordan vandløbet skal vedligeholdes for at sikre den fastlagte vandføringsevne samtidig med, at vandløbet kan opnå den økologiske tilstand, som er fastlagt i vandområdeplanen. Regulativet indeholder også en beskrivelse af kommunernes og bredejernes forpligtigelser og rettigheder.

Revideret vandløbsregulativ for Holmehave Bæk

Assens Kommune har udarbejdet forslaget til Vandløbsregulativ for Holmehave Bæk. Det gældende regulativ for Holmehave Bæk er fra 2006. Holmehave Bæk har en længde på ca. 6 km. Vandløbet er primært beliggende i Assens Kommune, men på de nederste ca. 1.000 meter inden udløbet i Odense Å ved Borreby, danner vandløbet grænse mellem Odense Kommune og Assens Kommune. Derfor skal vandløbsregulativet også godkendes af Odense Kommune.

Offentlig høring

Forslag til vandløbsregulativ for Holmehave Bæk har været i offentlig høring i perioden fra den 21. februar 2023 til den 18. april 2023. Der er indkommet ét høringssvar til regulativforslaget, som vedrører en rist øverst i vandløbet i Assens Kommune. Høringssvaret har ingen betydning for vedtagelsen af regulativet.

Hensigten med revisionen

Når et regulativ revideres, er der krav om, at ændringer i forhold til det tidligere regulativ beskrives udførligt, og at ændringerne vurderes i forhold til, hvilke konsekvenser der er for afvanding og for miljøet. Ingen af ændringerne i det nye regulativ har negativ påvirkning på afvandingen.

Ændret arealanvendelse, samt erfaringer med grødeskæring (fjernelse af vegetation i vandløbet) har vist, at der er et behov for at revidere bestemmelserne for grødeskæring. Fremadrettet vil der udelukkende skæres grøde ved behov, og der er således mulighed for at målrette en vedligeholdelse til gavn for både afvandingen og miljøet i vandløbet. Der er for eksempel flere strækninger af vandløbet, hvor der er behov for en målrettet indsats i forhold til stivstænglet vegetation eller monokulturer (fx tagrør), der både påvirker afvandingen og tilstanden i vandløbet negativt. Metodevalget til grødeskæring bygger blandt andet på besigtigelser af områderne.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 7: C-sag: Udvikling af handleplan for natur og miljø

01.05.12-P15-1-24

Resume

Denne sag handler om udvikling af en handleplan for natur- og miljøområdet i Odense Kommune.

Klima- og Miljøforvaltningen har en bred portefølje af indsatser, der skal realisere politiske ambitioner og efterleve nationale krav på natur- og miljøområdet. Porteføljen af opgaver og indsatser vokser løbende og der er derfor et stigende behov for at skabe et overblik og en sammenhæng i alt, hvad forvaltningen foretager sig på natur- og miljøområdet.

Med denne sag foreslår forvaltningen, at der udvikles en handleplan for natur og miljø, som samler nuværende indsatser og ambitioner for natur, skov, og miljø samt konkretiserer Klima- og Miljøforvaltningens grundfortælling.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at Klima- og Miljøudvalget drøfter, om der skal udvikles en handleplan for natur- og miljøområdet.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Odense Kommune har en lang række mål og ambitioner på natur- og miljøområdet. Disse ambitioner er beskrevet i forskellige sammenhænge, planer og strategier.

Bystrategi 2023 indeholder visionen om en grøn ring og et mål om at fordoble skov- og naturarealet mellem 2009 og 2030, mens Klimahandleplan 2024 fremsætter et mål om at optage 20.000 tons CO₂ i naturen om året senest i 2030, ved at udtage lavbundsjord, plante ålegræs i Odense Fjord og plante mere skov og natur.

Derudover har Klima- og Miljøudvalget særskilte udvalgsmaal, der bl.a. handler om renere luft, renere vand og forbedret naturkapital.

Forvaltningen har en bred portefølje af indsatser, der skal realisere de ovenstående politiske ambitioner og efterleve nationale krav på natur- og miljøområdet. Samtidig opstår der løbende nye indsatser, som fx Handleplan for Vandets Kredsløb og udviklingen af en politik for drift af kommunale skove, der gør, at porteføljen af indsatser vokser og gradvist bliver mere kompleks.

Det er derfor forvaltningens vurdering, at der er behov for en plan, som samler og beskriver de mange indsatser forvaltningen har på natur- og miljøområdet. Dels for at skabe et samlet strategisk overblik, der kan formidles udadtil og rapporteres på, og dels for at konkretisere de dele af forvaltningens grundfortælling, der omhandler natur og miljø. Handleplanen skal ikke erstatte eksisterende handleplaner, men alene fungere som et samlende dokument.

Desuden er det forvaltningens forhåbning, at man med en samlende plan vil kunne skaffe yderligere finansiering – internt som eksternt – til realisering af natur- og miljøindsatser i Odense Kommune og dermed kan indfri de politiske ambitioner på området.

Indhold og proces for udvikling

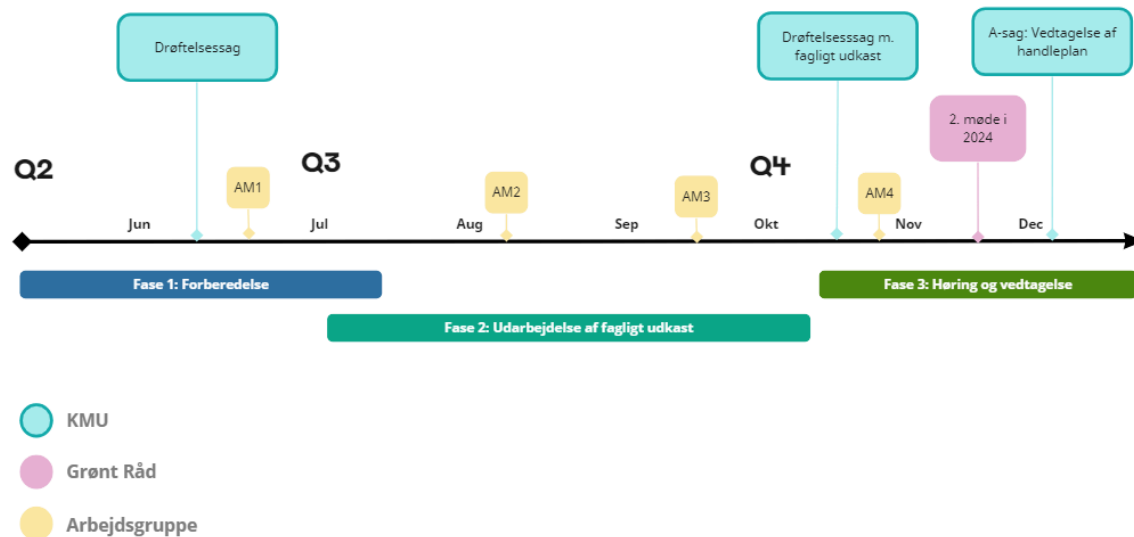
Med en samlet plan ønsker forvaltningen at kommunikere og synliggøre de sammenhænge og synergier, der er i de mange natur- og miljøindsatser i Odense Kommune. Planen skal derfor udgøre et overblik over Odense Kommunes indsatser på samme måde som Klimahandleplan 2024 er et overblik og en sammenhængende beskrivelse af handlingerne i Odense Kommunes klimaindsats.

En vigtig forudsætning for at kunne lykkes med mange af indsatserne på natur- og miljøområdet er udtagning af jord fra landbrugsdrift til etablering af skov og/eller natur. Derfor forventer forvaltningen, at handleplanen også skal indeholde en skov- og naturopsparing, der kan bidrage til at accelerere udtagningen af landbrugsjord i Odense Kommune. Dette koordineres selvfølgelig tæt med udviklingen af Handleplan for Vandets Kredsløb, hvor der også er indtænkt en skov- og naturopsparing med det formål at kunne opkøbe arealer, der har særlig interesse mhp. beskyttelse af vandmiljøet.

Indsatserne på natur- og miljøområdet eksisterer allerede og mangler kun at blive beskrevet i en samlet plan. Derfor ser forvaltningen ikke et stort behov for inddragelse af interessenter og borgere på samme niveau, som man gjorde i forbindelse med udviklingen af Klimahandleplan 2024. Derudover er natur- og miljøområdet et myndighedstungt område, som kan være vanskeligt at inddrage borgere i på en meningsfuld måde.

Forvaltningen foreslår derfor en proces for udarbejdelse, hvor udvalgte medarbejdere fra Natur og Miljø beskriver de eksisterende natur- og miljøindsatser, der herefter integreres i et format, som ligner klimahandleplanen med hovedretninger, nytteværdimodel og indikatorer.

Forslag til tidsplan fremgår af billedet nedenfor. Klima- og Miljøudvalget vil blive inddraget igen, når der ligger et fagligt udkast. Desuden påtænker forvaltningen at sende planen i høring hos Det Grønne Råd.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 8: C-sag: udkast til sektorplan om vedvarende energi

01.30.00-P15-1-24

Resume

Denne sag handler om den kommende sektorplan for vedvarende energi i Odense Kommune. Med sagen skal Klima- og Miljøudvalget og By- og Kulturudvalget drøfte forvaltningernes udkast til en sektorplan for vedvarende energi.

Formålet med sektorplanen er at fastsætte ambitionerne for vedvarende energi i Odense, samt at forventningsafstemme mellem kommunen og udviklere. Sektorplanen indgår som et bidrag til den kommende kommuneplan.

Klima- og Miljøudvalget skal drøfte forventningerne til vedvarende energianlæg, fx:

- Ambitionsniveauet for vedvarende energi; forvaltningerne foreslår areal svarende til en fordobling af den nuværende produktion.
- Fælles fysisk samarbejde om vedvarende energi.
- Vind- og solenergi, anlæg i byen, multifunktionalitet, landskab og natur, borgerinvolvering m.v.

By- og Kulturudvalget skal drøfte placering og udformning af anlæg, fx:

- Fordeling af anlæg, afstandskrav til naboer, bynære placeringer samt byudvikling m.v.
- Afskærmende beplantning, lokalplaner, beskyttelse af natur og landskab, indpasning i eksisterende natur m.v.

Vedvarende energi er drøftet i Klima- og Miljøudvalget og By- og Kulturudvalget flere gange, senest den 23. og 24. april 2024.

Den endelige sektorplan forventes at kunne vedtages i Klima- og Miljøudvalget og By- og Kulturudvalget den 25. juni og 26. juni 2024.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen og **By- og Kulturforvaltningen** indstiller til respektive udvalg, at udvalgene drøfter udkast til sektorplan for vedvarende energi.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Med Klimahandleplan 2024 er det vedtaget, at der skal udarbejdes en sektorplan for vedvarende energi. Sektorplanen er ligeledes vedtaget som en politisk bestilling i forbindelse med Budget 2023. Sektorplanen skal understøtte, at Odense Kommune løfter sin del af ansvaret for den grønne omstilling af energiproduktionen.

Udkastet til sektorplanen er udarbejdet på baggrund af drøftelser i Klima- og Miljøudvalget og By- og Kulturudvalget, hvor hvert udvalg har drøftet deres respektive ansvarsområder.

Ansvarsfordeling mellem udvalgene

Klima- og Miljøudvalget har det overordnede ansvar for Klimaneutral 2030 og forsyningsområdet og dermed det strategiske ansvar for vedvarende energi i Odense Kommune. Klima- og Miljøudvalget drøftede på den baggrund ambitionsniveauet for vedvarende energi, samt balancering af merværdi og ambitionsniveau på udvalgsmødet den 23. april 2024.

Klima- og Miljøudvalget skal med denne sag drøfte Klima- og Miljøforvaltningens anbefaling til sektorplanens strategiske rammesætning af forventningerne til kommende vedvarende energianlæg, herunder:

- Ambitionsniveauet for produktion af vedvarende energi, hvor forvaltningen foreslår areal svarende til en fordobling af den nuværende produktion.
- Et fælles fysisk samarbejde omkring udbygningen af vedvarende energianlæg.
- Mulighederne for vindenergi, solenergi, vedvarende energi i byen, forventninger til multifunktionalitet og hensyntagen til landskab og natur, involvering af borgere m.v.

Mål og ambitionsniveau – udkastet til sektorplanens afsnit 3

Ambitionsniveau

Med Klimahandleplan 2024 er det vedtaget, at Odense Kommune skal løfte sit ansvar for vedvarende energi. Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler på den baggrund, at Odense Kommune indfriede dette ansvar med en ambition om at fordoble det nuværende 2024-niveau for vedvarende energi i 2030. Det svarer til etablering af yderligere 150 hektar solceller på terræn eller ni vindmøller.

Ambitionen om en fordobling af det nuværende 2024-niveau svarer samtidig til en 10-dobling i forhold til 2021-niveau. Der er en national målsætning om at fordoble niveauet i forhold til 2021.

Klima- og Miljøudvalget har i udvalgets drøftelser tilkendegivet, at det er vigtigt, at selvforsyningsgraden løbende er stigende, og at udvalget ønsker at følge udviklingen i selvforsyningsgraden tæt.

For løbende at følge udviklingen i selvforsyningsgraden anbefaler forvaltningen, at udvalget vedtager, at forvaltningen følger udviklingen tæt og minimum to gange årligt i forbindelse med status på Klimahandleplanen præsenteres for en status på den aktuelle selvforsyningsgrad med henblik på at sikre den nødvendige fremgang.

Fælles fynsk samarbejde om indsatsen omkring vedvarende energi

Den grønne omstilling kender ikke kommunegrænser. Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler på den baggrund, at Odense Kommune afsøger muligheden for at indgå i et samarbejde med de andre fynske kommuner om at koordinere indsatsen for opsætning af vedvarende energianlæg.

Dette kan eventuelt være i regi af en fælles fynsk energiplan under Fyn 2030-strategien, der viser vejen mod et klimaneutralt Fyn i 2040. I et tværgående samarbejde kan de fynske kommuner drage fordel af hinandens ressourcer og erfaringer og skabe en effektiv udbygning af vedvarende energi på Fyn.

Principper for opsætning af vedvarende energi i Odense Kommune – udkastet til sektorplanens afsnit 4

Odense Kommune er en bykommune med meget begrænset areal, derfor er det Klima- og Miljøforvaltningen anbefaling, at der fokuseres på merværdi ved etablering af vedvarende energianlæg. Et fokus på grøn strøm er ikke nok i sig selv, der skal også være øje for naturen og lokalsamfundet.

I de følgende fem afsnit præsenteres de principper, som Klima- og Miljøforvaltningen anbefaler for udformningen af vedvarende energianlæg og merværdi: Muligheder for vindenergi, Vedvarende energi i byen, Multifunktionalitet og merværdi i solcelleanlæg, Hensyn til landskab og omgivelser samt Involvering af lokalsamfund og bidrag til rekreative formål.

Muligheder for vindenergi

Vindmøller giver en betydelig energiproduktion og gode muligheder for multifunktionalitet. På den baggrund anbefaler Klima- og Miljøforvaltningen, at der fokuseres på vindmøller, hvor det er muligt.

Samtidig er det vigtigt at anerkende, at vindmøller kan være en upopulær nabo og store afstandskrav gør det vanskeligt at placere landvind i en tæt bebygget kommune.

Odense Kommune forventer, at eventuelle vindmøller integreres på en måde, der respekterer afstandskrav og lokale bekymringer og som samtidig skaber lokal værdi ud over grøn strømproduktion. Vindmøller giver mulighed for at udnytte arealerne under- og omkring møllen, fx til natur, erhverv eller biodiversitetstiltag, men beror altid på en konkret vurdering.

Vedvarende energi i byen

Odense Kommune har begrænset plads til opsætning af vedvarende energi i forhold til andre kommuner. Det er derfor Klima- og Miljøforvaltningens anbefaling, at etablering af vedvarende energiproduktion samtænkes med den eksisterende by der, hvor det giver mening.

Vedvarende energiproduktion, der kan integreres i eksisterende og kommende udvikling af byen, er at foretrække frem for at skulle finde arealer i det åbne land. Derfor er det forvaltningens anbefaling, at sætte fokus på mulighederne for at integrere vedvarende energianlæg i den nuværende og kommende bygningsmasse. Det er dog samtidig vigtigt at understrege, at der skal mere til for at nå målsætningen for opsætning af vedvarende energi i 2030.

Multifunktionalitet og merværdi i solcelleanlæg

Odense Kommune har udlagt en Grøn-blå struktur, hvor interesser for grønne områder, landskab, vandløb, grundvand og rekreative interesser prioriteres højt. Disse områder skal jf. kommuneplanen friholdes så vidt muligt for byggeri og tekniske anlæg, herunder solcelleanlæg på terræn.

Det er Klima- og Miljøforvaltningens anbefaling, at solcelleanlæg planlægges således, at de kan bidrage med natur i og omkring disse områder. Det kan fx ske ved, at en lokalplan til et solcelleanlæg dækker et område ud over

solcellepanelerne. Det kunne være indvindingsområder til grundvand, hvor der ikke etableres solceller, men i stedet ny og permanent natur. Det kunne ligeledes være forskellige restarealer eller randarealer, hvor der tages areal fra det samlede solcelleprojekt og dedikeres til natur, som fx skovrejsning, vådområder mv. I Figur 2 længere nede vises et eksempel på denne logik.

Hensyn til landskab og omgivelser

Når der etableres vedvarende energianlæg, omdannes arealerne til energilandskaber, der påvirker omgivelserne betragteligt. Det er Klima- og Miljøforvaltningens anbefaling, at hensynet til det omkringliggende landskab sikres, så anlæggene falder mest muligt i tråd med de naturlige omgivelser og eksisterende landskabsmønstre.

Det kan fx ske ved at værdifulde udsigter ikke skæmmes eller blokeres af solcelleanlæg. Således kan det sikres, at naturlige landskaber bevares og at anlæggene passer harmonisk ind i deres omgivelser.

Involvering af lokalsamfund og bidrag til rekreative formål

Etablering af vedvarende energianlæg kan være en løftestang til at understøtte lokale rekreative formål, fx stiforbindelser, shelterpladser, bålpladser mv. Det er Klima- og Miljøforvaltningens anbefaling, at der med sektorplanen italesættes en forventning om, at opstillere af vedvarende energianlæg involverer lokalsamfund tidligt i processen og samtænker projektet med lokale ønsker og hensyn.

Forventninger til vedvarende energianlæg – udkastet til sektorplanens afsnit 5

Med udkastet til sektorplanen for vedvarende energi beskrives en række yderligere forventninger, der skal lægges til grund for vurderingen af, om der skal igangsættes planlægning af større solcelleanlæg og vindmøller i det åbne land.

By- og Kulturforvaltningen anbefaler nedenstående forventninger til vedvarende energianlæg i Odense Kommune.

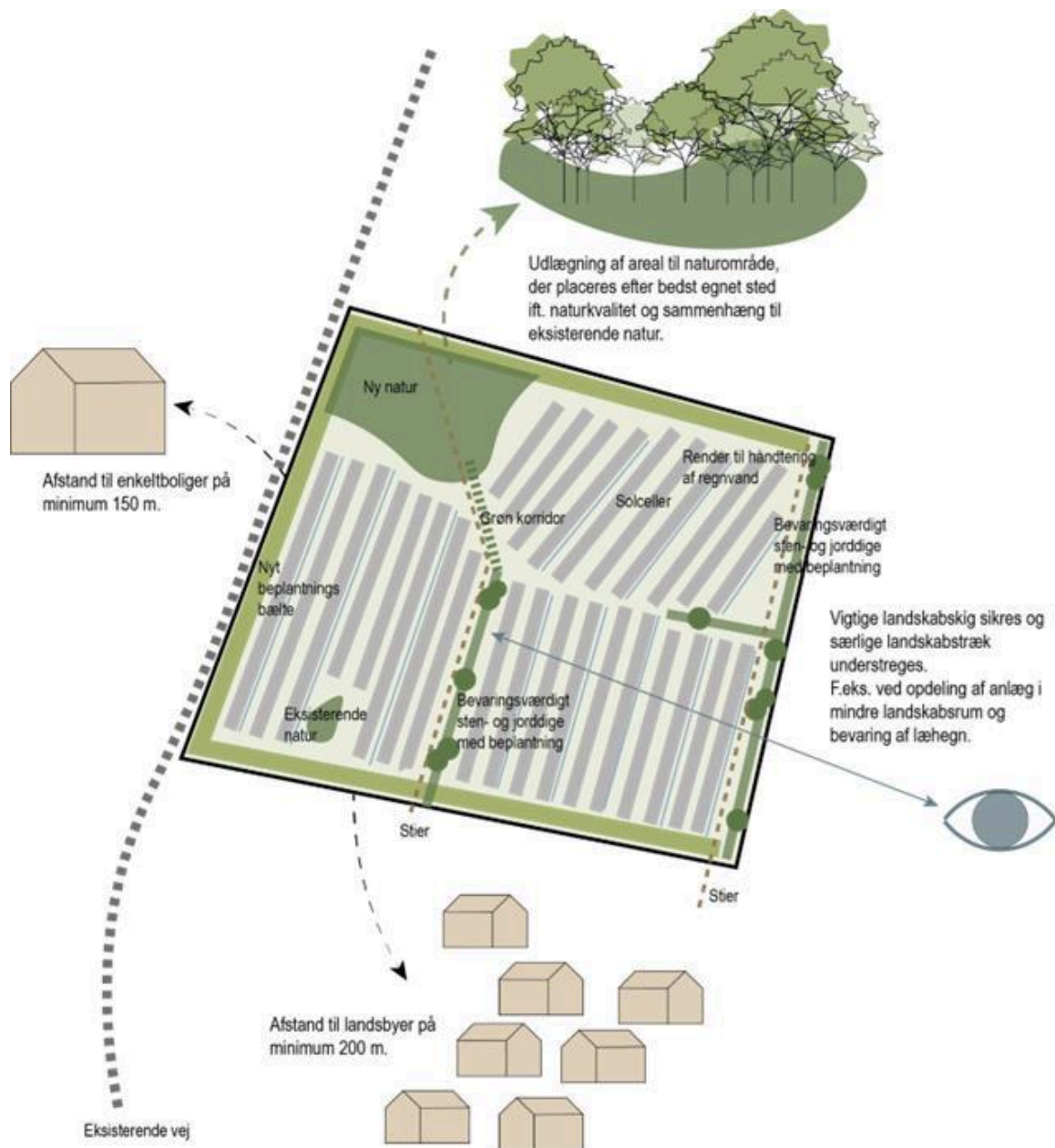
Placeringsmæssige forventninger:

- Afstanden fra større solcelleanlæg på terræn til nærmeste landsbyer skal mindst være 200 meter.
- Større solcelleanlæg på terræn lever op til de afstandskrav der stilles i Solcellebekendtgørelsen
- Vedvarende energianlæg må ikke omgive landsbyer.
- Bynære placeringer af vedvarende energianlæg vælges kun, hvis det kan kombineres med andre bymæssige interesser, som fx byudvikling eller bynær natur og/eller rekreative muligheder.
- Vedvarende energianlæg skal fordeles i kommunen, så de ikke bliver for dominerende for et lokalområde. En undtagelse er, hvis anlægget sikrer store lokale naturmæssige- og/eller rekreative muligheder.

Forventninger til de enkelte anlæg:

- Der vil i den enkelte lokalplan blive udarbejdet kriterier for afskærmende beplantning samt beskyttelse af natur og landskabselementer. Dette understøtter, at anlæggene indrettes så det så vidt muligt gavner naturen og skæmmer landskabet mindst muligt.
- For solcelleanlæg stilles krav om, at der etableres stier med offentlig adgang.
- Der udarbejdes faste kriterier for afskærmende beplantning, beskyttelse af natur og landskabselementer. Formålet skal være at få indretning af anlæggene til at gavne natur og skæmme landskab mindst muligt.
- Vedvarende energianlæg skal indpasses i landskabet og beskytte eller forøge eksisterende natur og biodiversitet.

Figur 2: Principper for placering og udformning af solcelleanlæg

Note: Figur 2 viser et solcelleanlæg, hvor en del af området benyttes til anlæg af ny natur, beplantningsbælter, regnvandshåndtering, håndtering af eksisterende natur m.v.

Den videre proces

På baggrund af Klima- og Miljøudvalgets og By- og Kulturudvalgets drøftelser af udkastet udarbejder forvaltningerne en endelig sektorplan for vedvarende energi til godkendelse på udvalgsmøderne henholdsvis den 25. juni 2024 og den 26. juni 2024. Herefter vil sektorplanen indgå i arbejdet omkring den kommende kommuneplan, hvor byrådet tager stilling til arealudnyttelsen i Odense Kommune i perioden 2024 – 2036.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Udkast sektorplan for vedvarende energi

Punkt 9: D-sag: Aktuelle sager

01.30.00-G01-137-23

Resume

Orientering om aktuelle sager.

Beslutning

Orientering givet.